

<p>Az ismeretkör: Pszichológia Kredittartománya: 10 kredit Tantárgyai: 1)Általános és fejlődéslelektan 1. 2)Általános és fejlődéslelektan 2. 3)Pedagógiai szociálpszichológia 4)A személyiségfejlődés zavarai</p>	
<p>Tantárgy neve:Általános és fejlődéslelektan 2. CSG szak Neptunkód: RTALTANB007, RTALTALB007</p>	<p>Kreditértéke: 3</p>
<p>A tantárgy besorolása: kötelező</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 66 % elmélet-33 % gyakorlat</p>	
<p>A tanóra típusa: elmélet és gyakorlat, óraszám: 2ea.+1gy. az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők: problematizálás, vita, szemléltetés, kísérlet</p>	
<p>A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretek ellenőrzésében alkalmazandó további módok: -</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye: 2. félév</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek:Általános és fejlődéslelektan 1.</p>	
<p>Tantárgy-leírás:</p> <p>Az Általános- és fejlődéslelektan 2. kurzus célja, hogy a hallgatók pszichológiai ismeretei tovább mélyüljenek, miközben a fejlődés életen át tartó folyamataira fókuszálunk. A hallgató megismeri az életkori szakaszok pszichológiai jellemzőit, a korai életkor történéseinek fontosságát, ehhez kapcsolódva az anya - gyerek kapcsolat és a családi közeg jellemzőit. A kurzus kiemelten foglalkozik a 3 - 6 és a 6 - 10 éves életkor pszichológiai jellemzőivel. Tárgyalja a szülő, a pedagógus és más szakemberek részvételét a nevelésben, a nevelői attitűdök személyiségformáló hatását. A kurzus főbb témakörei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A fejlődéslelektan szemlélete, a fejlődés motorjai – fejlődés, érés, öröklődés és környezet. A fejlődéslelektan főbb vizsgálati módszerei. • Az életkori jellemzők leírása: az életen át tartó fejlődés modellje Eriksonnál, valamint Piaget és a pszichoanalitikusok szerint. • A prenatális, az újszülött- és csecsemőkor: <ul style="list-style-type: none"> • A méhen belüli élet és a perinatális időszak. Mit tud a baba és a kisgyerek? • Tudatállapotok, mozgásfejlődés, észlelés fejlődése, a nyelvelsajátítás folyamata. • A kötődés formái és jelentősége. • A korai környezeti hatások meghatározó szerepe a személyiségfejlődésben a legújabb kutatások fényében. • Az óvodáskor <ul style="list-style-type: none"> • A szobatisztaság kérdése • Az óvodás gyermek gondolkodásának sajátosságai, mozgásfejlődése, ábrázoló tevékenységének fejlődése • Az óvodás érzelmi fejlődése, társas kapcsolatainak alakulása • A játék jelentősége az óvodás életében. Milyen a jó óvoda? • Az iskolaérettség kritériumai. 	

- A kisiskoláskor
  - A latencia-kor sajátosságai, a kisiskolás korú gyermek viszonya a tanuláshoz, teljesítményhez, sikerkereső és kudarckerülő magatartásformák, kognitív stílusok
  - Motiváció kisiskoláskorban
- Serdülőkor és fiatal felnőttkor
  - A serdülőkor testi, lelki változásai, a „normál” és a „problémás” serdülőkorkrízisei (identitáskrízis, autoritáskrízis, függőségek)
  - A fiatal felnőttkor feladatai
  - Stressz és megküzdés serdülőkorban és fiatal felnőttkorban
- A szocializáció formái, színterei: a család és az iskola.
- A szülő, a pedagógus és a gyermek személyisége a nevelésben, a nevelői attitűdök. Konfliktushelyzetek a nevelés folyamatában.
- Az átlagtól eltérő fejlődés neveléslélektani kérdései, prevenció, korrekció, kompenzáció.

Kötelező, illetve ajánlott irodalom

1. Cole, M., Cole, S. (2006): *Fejlődéslélektan*. Budapest, Osiris Kiadó. ISBN 9789633894736 – egyes fejezetek.
2. N. Kollár Katalin - Szabó Éva (szerk.) (2004). *Pszichológia pedagógusoknak*. Osiris Kiadó, Budapest. ISBN 9789633896723 – egyes fejezetek.
3. Blythe, S. G. (2009): *A kiegyensúlyozott gyermek. Mozgás és tanulás a korai életévekben*. Medicina Kiadó, Budapest. ISBN 9789632262581
4. Gopnik, A., Meltzoff, A. N., Kuhl, P. K. (2010): *Bölcsék a bölcsőben. Hogyan gondolkodnak a kisbabák?* Typtex Kiadó, Budapest. ISBN 9789632791487
5. Ranschburg, J. (2010): *A mélységből kiáltok. Depresszió, öngyilkosság és kábítószer serdülőkorban*. Saxum Kiadó, Budapest. ISBN 9789632480893

Előírt szakmai kompetenciák, kompetenciaelemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Rendelkezik a három év alatti kisgyermek személyes, szociális és kognitív kompetenciáinak és testi fejlődésének támogatását, a gyermek biológiai és pszichés szükségleteinek kielégítését, szakszerű gondozását megalapozó szaktudományos: pedagógiai, pszichológiai, egészségtudományi, társadalomtudományi és módszertani ismeretekkel.
- Tisztában van a fejlődés szociokulturális meghatározottságával, kontextusával, komponenseivel és determinánsaival, értelmezni tudja az ebből fakadó különbségeket.
- Részletesen ismeri a három év alatti korosztály fejlődésének, érésének jellemzőit, a kisgyermek biológiai és pszichés szükségleteinek kielégítésével kapcsolatos feladatokat, korszerű gondozástani ismeretekkel rendelkezik, tisztában van az egészséges életmód kialakítását megalapozó eljárásokkal.
- Ismeri a fejlődés támogatásához az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével választható stratégiákat és módszereket.

b) képességei

- A három év alatti gyermekek szükségleteinek figyelembevételével alakítja ki a gyermekek életterét, a tartalmakat a gyermekek fejlettségéhez igazodva választja meg, és közvetíti.
- Támogatja a gyermek önállósodását, a szokások és az egészséges életmód alakulását.
- Képes a három év alatti gyermekek fejlődésének nyomon követésére, az eltérő fejlődési ütem felismerésére, és az érési-fejlődési folyamatok egyénre szabott, differenciált befolyásolására, az ehhez szükséges módszertani kultúra kialakítására.
- Felismeri a kisgyermek biológiai és pszichés szükségleteit, és azokat differenciáltan, a gyermek érési-fejlődési folyamataihoz és igényeihez illeszkedő módon elégíti ki.

c) attitűdje

- Elsődlegesnek tartja a gyermek egyéni igényeihez igazodó szükséglet-kielégítést, gondozást, az egészséges szokásrendszer kialakítását.
- Elkötelezett a kisgyermekek játékszükségleteinek kielégítése iránt, szívesen vesz részt a játékban, a játék örömet okoz számára.
- Nyitott a szimbolikus önkifejezési formák irányába, szívesen vesz részt művészeti tevékenységekben.
- A kisgyermek és önmaga kreativitását örömmel éli meg.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal a rábízott kisgyermekért, gyermekcsoportért, a nevelés folyamatában hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért.
- Felelősséggel tartozik a gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus kibontakoztatásáért, az egészséges fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges személyi, tárgyi környezet megteremtéséért.

Tantárgy felelőse: Gombás Judit főiskolai docens PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Tóth József, Hollósi Mária Cecília